

Academic Focus

กุมภาพันธ์ 2562

สารบัญ

บทนำ	1
บททั่วไป	2
การเมืองการปกครอง	2
ความเป็นมาของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	4
หน่วยงานปราบปรามการทุจริต	5
โครงสร้างองค์กร	7
อำนาจหน้าที่	9
การดำเนินงานขององค์กร	10
ความร่วมมือระหว่างประเทศ	10
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต	11
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	11
บทสรุปและข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา	13
บรรณานุกรม	14

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th/library>

ภูฏานกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

บทนำ

ประเทศภูฏาน (Bhutan) (อ่านว่า พู-ตาน) มีชื่อเป็นทางการ เรียกว่า “ราชอาณาจักรภูฏาน” (Kingdom of Bhutan) ชาวภูฏานเรียกประเทศของตนว่า “ดรุก ยูล” (Druk Yul) อันมีความหมายว่า “ดินแดนของมังกรสายฟ้า” (Land of the Thunder Dragon) นอกจากนี้ยังเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “Druk Tsendhen” (“ความสุขมวลรวมของภูฏาน,” 2549) อีกทั้งได้ชื่อว่า “สวรรค์บนพื้นพิภพ” (“มนต์เสน่ห์แห่งราชอาณาจักรภูฏาน (Kingdom of Bhutan),” ม.ป.ป.) เป็นประเทศเอกราชที่ไม่เคยตกเป็นอาณานิคม มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีคณะองคมนตรีเป็นที่ปรึกษา ซึ่งประมุของค์ปัจจุบันคือ สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก (His Majesty King Jigme Khesar Namgyel Wangchuck) เป็นประมุของค์ที่ 5 แห่งราชอาณาจักรภูฏาน ทรงขึ้นครองราชย์ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 (กรมเอเชียใต้, 2561) และมีพระราชินี คือ สมเด็จพระราชินีเจตซุน เพมา วังชุก (Her Majesty Queen Jetsun Pema Wangchuck)

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นปัญหาสำคัญที่หลายประเทศประสบ ซึ่งมีรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันที่แตกต่างกันออกไป อาทิ การรับสินบนของข้าราชการเพื่อช่วยเหลือพ่อค้าในการหลีกเลี่ยงภาษี การปกปิดทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือการซื้อเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง ฯลฯ ในส่วนของผู้กระทำ ความผิดอาจเป็นการกระทำของข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ หรืออาจมีเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งผลกระทบจากการทุจริตคอร์รัปชัน อาจถือได้ว่าเป็นการสร้างความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศค่อนข้างมาก ดังนั้น ในการบริหารงานของแต่ละประเทศจึงได้ตระหนักถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากเรื่อง

ของการทุจริตคอร์รัปชัน จึงมีการรณรงค์ให้มีการป้องกันและขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันกัน อย่างกว้างขวางเพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติของตน

สำหรับประเทศภูฏานก็ประสบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเช่นเดียวกัน โดยในปี 2549 ได้มีการจัดตั้ง “คณะกรรมการต่อต้านการทุจริต” (Anti-Corruption Commission: ACC) ขึ้น เป็นองค์กรอิสระ ไม่สังกัดหน่วยงานใด เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน (วิศรา รัตนสมัย, 2553, น. 24)

บททั่วไป

ประเทศภูฏานเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ที่มีขนาดเล็กและมีภูเขาเป็นจำนวนมาก ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของเทือกเขาหิมาลัย ทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับทิเบต ที่เหลือติดกับประเทศอินเดีย ไม่มีเส้นทางออกสู่ทะเล มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 38,394 ตารางกิโลเมตร (กรมเอเชียใต้, 2561) ปัจจุบันมีจำนวนประชากรประมาณ 821,716 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 3 มกราคม 2562) (“Bhutan Population (Live),” 2019) ประกอบด้วยชนชาติ 3 เชื้อชาติ คือ 1) ชาซอพ (Sharchops) เป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิม ส่วนใหญ่อยู่ทางภาคตะวันออก 2) นาล็อบ (Ngalops) เป็นชนชาติเชื้อสายทิเบต อยู่ทางภาคตะวันตก และ 3) โชซัม (Lhotshams) เป็นชนชาติเชื้อสายเนปาล อยู่ทางภาคใต้ (กรมเอเชียใต้, 2561) ประชากรของประเทศภูฏานแบ่งออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ คือ กลุ่มดรุคปาส (Drukpas) มีจำนวนประชากรมากที่สุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเชื้อสายทิเบต และกลุ่มซังลา โดยแยกกลุ่มจากภาษาถิ่นที่ใช้กันอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศ อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มชาวเนปาลอพยพ ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ ปัจจุบันรัฐบาลภูฏานพยายามผลักดันให้ประชากรกลุ่มนี้กลับไปยังถิ่นฐานเดิม คือ ประเทศเนปาล นอกจากชนกลุ่มใหญ่ทั้งสองกลุ่ม ประเทศภูฏานยังมีชนกลุ่มน้อย ได้แก่ ชาวทิเบต ลิกซิม และอินเดีย (“ประชาชนชาวภูฏาน,” ม.ป.ป.) โดยประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 75 ของประเทศนับถือศาสนาพุทธมหายาน (ตันตรยาน หรือบางครั้งเรียกว่าวัชรยาน) นิกายกายูปปา (Kagyupa) ซึ่งมีลามาเช่นเดียวกับทิเบต (ส่วนใหญ่เป็นชนชาติเชื้อชาติชาซอพและนาล็อบ) และร้อยละ 25 นับถือศาสนาฮินดู (ส่วนใหญ่เป็นชนชาติเชื้อชาติโชซัมอาศัยอยู่ทางภาคใต้ของประเทศ) มีภาษาซงखा (Dzongkha) เป็นภาษาราชการ ก่อนหน้านั้นเป็นภาษาถิ่นใช้กันในแถบตะวันตก อักษรวิธ และการออกเสียงคล้ายภาษาทิเบต มีแบบอย่างมาจากเทวนาครีของสันสกฤต อีกทั้งมีการใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อกลางในสถาบันการศึกษาและในการติดต่อธุรกิจ นอกจากนี้ ยังมีภาษาทิเบตและภาษาเนปาลที่ใช้ในบางพื้นที่ (กรมเอเชียใต้, 2561)

การเมืองการปกครอง

ประเทศภูฏานเป็นประเทศที่ไม่มีเส้นทางออกสู่ทะเล (landlocked Country) มีขนาดเท่าประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยยึดหลักทฤษฎีความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness: GNH) ในการพัฒนาประเทศ (“ราชอาณาจักรภูฏาน (Kingdom of Bhutan),” 2561) สืบเนื่องจากสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเกะ วังชุก ทรงตรากฎหมายที่ทำให้ประเทศภูฏานเป็นที่รู้จักกันอยู่ทุกวันนี้ ซึ่งเป็นแผ่นดินที่ผสมผสานทั้งพุทธศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตในอดีตอันอุดมไปด้วยวัฒนธรรมที่มี

เอกลักษณ์ให้เข้ากับโลกสมัยใหม่ (คำนำณ สิทธิสมาน, 2554) โดยมีเมืองหลวง คือ กรุงทิมพู (Thimphu) และมีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 เขตการปกครอง (administrative zones-dzongdey) โดยแต่ละเขตการปกครองยังแบ่งย่อยลงไปอีกเป็นมณฑล (districts-dzongkhag) รวมทั้งหมด 20 มณฑล ได้แก่ 1) มณฑลบูมทัง (Bumthang Dzongkhag) 2) มณฑลชุกคา (Chukha Dzongkhag) 3) มณฑลตากานา (Dagana Dzongkhag) 4) มณฑลกาซา (Gasa Dzongkhag) 5) มณฑลฮา (Haa Dzongkhag) 6) มณฑลฮุนต์ซี (Lhuentse Dzongkhag) 7) มณฑลมองการ์ (Mongar Dzongkhag) 8) มณฑลพาโร (Paro Dzongkhag) 9) มณฑลเปมา กัตเชล (Pemagatshel Dzongkhag) 10) มณฑลพุนาคา (Punakha Dzongkhag) 11) มณฑลซัมดรูปจงคาร์ (Samdrup Jongkhar Dzongkhag) 12) มณฑลซัมซี (Samtse Dzongkhag) 13) มณฑลซาร์ปัง (Sarpang Dzongkhag) 14) มณฑลทิมพู (Thimphu Dzongkhag) 15) มณฑลทราซิง (Trashigang Dzongkhag) 16) มณฑลทราซียังต์ซี (Trashiyangtse Dzongkhag) 17) มณฑลตงซา (Trongsa Dzongkhag) 18) มณฑลซิริง (Tsirang Dzongkhag) 19) มณฑลวังดีโพดริง (Wangdue Phodrang Dzongkhag) และ 20) มณฑลเซมกัง (Zhemgang Dzongkhag) (สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน), 2557)

โครงสร้างการบริหารงานของประเทศภูฏาน

ในส่วนของโครงสร้างทางการเมืองหลักนั้น ประกอบไปด้วยสถาบันหรือองค์กรหลัก ดังต่อไปนี้ (“Bhutan’s Parliament,” 2018)

ฝ่ายบริหาร

ฝ่ายบริหารมีนายกรัฐมนตรีมาจากการคัดเลือกโดยรัฐสภา เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร พระมหากษัตริย์เป็นผู้เสนอชื่อคณะรัฐมนตรี (Lhengye Shungtsog) ให้รัฐสภาอนุมัติ โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี นอกจากนี้ยังมี “สภาให้คำปรึกษา” (Royal Advisory Council หรือ Lodoi Tsokde) ซึ่งสมาชิกสภาให้คำปรึกษามาจากการเสนอชื่อของพระมหากษัตริย์

ฝ่ายนิติบัญญัติ

ฝ่ายนิติบัญญัติใช้ระบบ 2 สภา (Bicameral Parliament) ประกอบด้วย

สภาแห่งชาติ (National Council: NC) หรือวุฒิสภา มีสภาแห่งชาติเรียกว่า “**ทรองดู**” (Tsongdu) โดยสมาชิกไม่มีการสังกัดพรรคการเมือง (Non-partisan National Council) มีจำนวน 25 ที่นั่ง โดย 20 ที่นั่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนจาก 20 เขตเลือกตั้ง (Dzongkhags) และพระมหากษัตริย์เป็นผู้เสนอชื่อสมาชิกอีก 5 ที่นั่ง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย

สมัชชาแห่งชาติ (National Assembly: NA) หรือสภาผู้แทนราษฎร โดยสมาชิกสมัชชาแห่งชาติมีจำนวน 47 ที่นั่ง มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี

ฝ่ายตุลาการ

ระบบศาลของประเทศภูฏานในการพิจารณาพิพากษาคดีจะใช้ทั้งวิธีการกล่าวหาและวิธีการไต่สวน ทั้งนี้ ศาลของประเทศภูฏาน ประกอบด้วย 1) ศาลฎีกา (the Supreme Court) 2) ศาลสูง (the High Court) 3) ศาลมณฑล (Dzongkhag) 4) ศาลเขตหรือศาลชั้นต้น (Dungkhag) และ 5) ศาลอื่นใดที่อาจมีการจัดตั้งขึ้น

เป็นครั้งคราวโดยได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการตุลาการแห่งชาติ (National Judicial Commission) (“Structure of the Royal Court of Justice,” 2016) ส่วนที่มาของประธานศาลฎีกาและผู้พิพากษาศาลฎีกาได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการตุลาการแห่งชาติ (“ศาลยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรภูฏาน,” ม.ป.ป.)

ความเป็นมาของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันในประเทศภูฏานมีความแตกต่างจากประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียใต้ด้วยกัน อย่างเช่น ประเทศอัฟกานิสถาน ประเทศบังกลาเทศ ประเทศอินเดีย ประเทศมัลดีฟส์ ประเทศเนปาล ประเทศปากีสถาน และประเทศศรีลังกา ซึ่งต้องเผชิญกับปัญหาคอร์รัปชันทั้งในแบบคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (Grand Corruption) ที่มีนักการเมือง ข้าราชการระดับสูงเกี่ยวข้อง และแบบคอร์รัปชันขนาดเล็ก (Petty Corruption) ที่พบเห็นทั่วไปในชีวิตประจำวัน ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศภูฏานเป็นเพียงการทุจริตประทุมิชอบ อย่างเช่น การรับสินบน การฉ้อฉล การยกยอก การเบียดบัง การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ นับตั้งแต่ก่อตั้ง “คณะกรรมการต่อต้านการทุจริต” ขึ้น เมื่อปี 2549 ประเทศภูฏานได้กลายเป็นที่รู้จักในฐานะของประเทศที่มีการปราบปรามการทุจริตของภูมิภาค เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการทุจริตคอร์รัปชันโดยรวม ซึ่งมีจุดเริ่มต้นมาจากพระราชดำรัสของกษัตริย์จิกมี ซิงเจ วานชุก (Jigme Singye Wangchuk) กษัตริย์องค์ที่ 4 แห่งราชอาณาจักรภูฏาน คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตได้รับคำสั่งให้ตรวจสอบ ป้องกัน และให้ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันที่ได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนในที่สาธารณะและผ่านทางโทรศัพท์ การส่งอีเมลหรือโทรสาร (“Tackling corruption in Bhutan,” 2011)

หากดูเรื่องภาพลักษณ์ความโปร่งใสของประเทศภูฏาน ตั้งแต่ปี 2549-2560 จะมีค่าคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตาราง ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศภูฏาน ตั้งแต่ปี 2549–2560

ปี	คะแนน	จำนวนประเทศ	อันดับ
2549	6.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	163	32
2550	5.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	179	46
2551	5.20 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	180	45
2552	5.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	180	49
2553	5.70 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	178	36
2554	5.70 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	183	38
2555	63 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	176	33
2556	63 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	177	31
2557	65 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	175	30

ปี	คะแนน	จำนวนประเทศ	อันดับ
2558	65 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	168	27
2559	65 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	176	27
2560	67 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	26

ที่มา: รวบรวมและเรียบเรียงจากเว็บไซต์ Transparency International

จะเห็นได้ว่า ประเทศภูฏานจัดการปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและความโปร่งใสในการบริหารราชการแผ่นดินได้เป็นอย่างดี และเมื่อย้อนดูค่าคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศภูฏานพบว่า นับตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา มีคะแนนเกิน 60 คะแนนมาตลอด และอันดับดีขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี จนได้รับการจัดอันดับอยู่ที่ลำดับ 26 ได้ 67 คะแนน จาก 180 ประเทศทั่วโลกในปี 2560 และอยู่ใน 50 อันดับแรกของโลกมาตลอด 12 ปี (ปี 2549-2560) ตั้งแต่เริ่มถูกจัดอันดับในปี 2549 อีกทั้งติดอันดับ 1 ใน 5 ของประเทศโปร่งใสในแถบเอเชีย-แปซิฟิก อีกด้วย

หน่วยงานปราบปรามการทุจริต

หน่วยงานต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศภูฏานมีชื่อเรียกว่า “คณะกรรมการต่อต้านการทุจริต” (Anti-Corruption Commission: ACC) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2006 (พ.ศ. 2549) ACC เป็นหน่วยงานสำคัญที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อเตรียมรับมือปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน สืบเนื่องจากหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรภูฏาน ค.ศ. 2005 พบว่า เจตนารมณ์ของ ACC นั้น มาจากพระราชดำรัสของกษัตริย์จิกมี ซิงเจ วานชุก (Jigme Singye Wangchuk) ผู้ริเริ่มแนวคิดเรื่องหลักทฤษฎีความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness: GNH) พระองค์ตรัสไว้อย่างน่าคิดว่า

“The rise of corruption in Bhutan is a challenge we face. How big the challenge is will depend on how soon and how strongly we decide to oppose it. There is no room for corruption. It is as simple as that, not now and not in the future” (“ASIA BRIEF BHUTAN: WE CAN WIN THE FIGHT AGAINST CORRUPTION,” 2016)

จากพระราชดำรัสของอดีตกษัตริย์แห่งราชอาณาจักรภูฏานสะท้อนให้เห็นถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน จึงทำให้ ACC จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการภารกิจนี้โดยเฉพาะ มีฐานะเป็นองค์กรอิสระไม่สังกัดหน่วยงานใด ได้รับงบประมาณสนับสนุนภารกิจจากรัฐสภาอันเป็นงบประมาณประจำปีของประเทศ (วิศรา รัตนสมัย, 2553, น. 24) ทั้งนี้ หน่วยงานปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศภูฏานมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และคุณค่า (“About ACC,” 2016) ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) คือ มุ่งมั่นในการสร้างสังคมแห่งความสุข มีความสามัคคี และปราศจากการทุจริต (To strive towards building a happy, harmonious and corruption free society)

พันธกิจ (Mission) คือ เพื่อขจัดการกระทำการทุจริต โดยกระทำให้เห็นเป็นแบบอย่างของการบรรลุความเป็นเลิศในการเป็นพันธมิตร และการกำหนดกลยุทธ์ มาตรการต่อต้านการทุจริตในองค์กรภาครัฐ

และภาคเอกชน (To eliminate corruption through leading by example, achieving excellence in partnerships, and mainstreaming anti-corruption strategies/measures in public/private organizations)

คุณค่า (Values) ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม ความน่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์สุจริต ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความโปร่งใส ความกล้าหาญ ความเป็นธรรม ความรับผิดชอบ ความเป็นมืออาชีพ ความกระตือรือร้น ความคิดสร้างสรรค์ วัตถุประสงค์ที่แน่วแน่ และการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย ความเอาใจใส่ (Leadership, teamwork, credibility, integrity, humility, transparency, fearlessness, impartiality, accountability, professionalism, expediency, creativity, tenacity of purpose and result-driven, empathy)

ภาพที่ 1 ตราสัญลักษณ์ของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต

ที่มา: <https://www.acc.org.bt/>

สำนักงานใหญ่ของ “คณะกรรมการต่อต้านการทุจริต” ปัจจุบันตั้งอยู่ ณ Lhadro Lam, Kawajangsa, Thimphu, Post Box 1113 (“Contact Us,” 2016)

ภาพที่ 2 สำนักงานใหญ่ของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต

ที่มา: <http://www.bbs.bt/news/?p=84944>

โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2011 ได้กำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต (“Organogram,” 2016) ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตที่ได้รับการเสนอชื่อจากนายกรัฐมนตรี (the Prime Minister) หัวหน้าผู้พิพากษาศาลฎีกา (the Chief Justice of Bhutan) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (the Speaker) ประธานสภาแห่งชาติ (the Chairperson of the National Council) ผู้นำฝ่ายค้าน (the Leader of the Opposition Party) และกรรมการอื่นอีก 2 คน โดยได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

1. มีอายุไม่เกิน 65 ปี
2. มีสัญชาติภูมิกิจโดยการเกิด
3. เป็นบุคคลที่ไม่ได้แต่งงานกับพลเมืองที่ไม่ใช่คนสัญชาติภูมิกิจ
4. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
5. มีประสบการณ์การทำงานขั้นต่ำในการให้บริการของรัฐบาลหรือภาครัฐเป็นเวลา 25 ปี สำหรับตำแหน่งประธาน และ 20 ปี สำหรับตำแหน่งกรรมการอื่น
6. ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการเมือง
7. เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการเกี่ยวกับการกระทำความผิดวินัย
8. เคยต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดอาญา และต้องคำพิพากษาให้จำคุกที่เกี่ยวกับความผิดในเรื่องภาษีหรือค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ
9. ไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนหรือในองค์กรภาคประชาสังคม
10. ไม่เคยถูกตัดสิทธิภายใต้กฎหมายอื่นใด

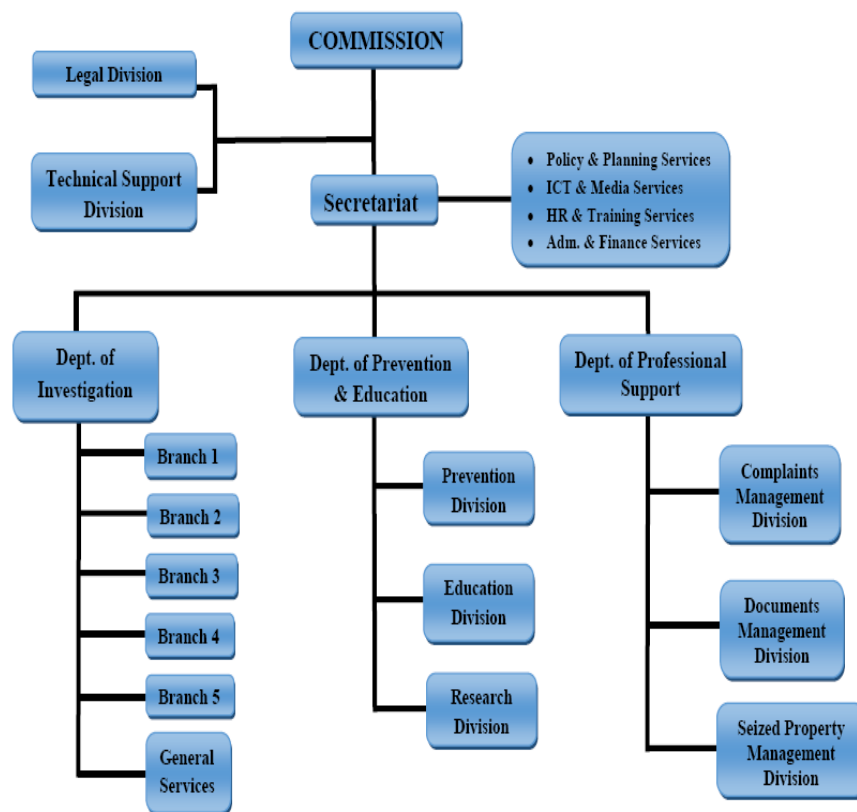
ปัจจุบันหน่วยงาน ACC มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ประมาณ 97 คน (“ACC STAFFING PATTERN & STAFF STRENGTH,” 2018) โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 2 แผนก ได้แก่ แผนกกฎหมาย (Legal Division) และแผนกสนับสนุนด้านเทคนิค (Technical Support Division) ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต (Secretariat) อยู่ภายใต้คณะกรรมการต่อต้านการทุจริต มีหน้าที่กำกับดูแลงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการวางแผน (Policy & Planning Services) 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT & Media Services) 3) ด้านทรัพยากรบุคคลและการฝึกอบรม (HR & Training Services) และ 4) ด้านการบริหารและการเงิน (Administration & Finance Services) นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานอีก 3 สำนัก ประกอบด้วย

1. สำนักสืบสวนสอบสวน (Department of Investigation: DOI) แบ่งกลุ่มงานออกเป็น 6 แผนก ได้แก่ 1) แผนกสืบสวนสอบสวน 1 (Branch 1) 2) แผนกสืบสวนสอบสวน 2 (Branch 2) 3) แผนกสืบสวนสอบสวน 3 (Branch 3) 4) แผนกสืบสวนสอบสวน 4 (Branch 4) 5) แผนกสืบสวนสอบสวน 5 (Branch 5) และ 6) แผนกบริหารทั่วไป (General Services)

2. **สำนักป้องกันการทุจริตและการศึกษา** (Department of Prevention & Education: DOPE) แบ่งออกเป็น 3 แผนก ได้แก่ 1) แผนกป้องกันการทุจริต (Prevention Division: PD) 2) แผนกการศึกษา (Education Division: ED) และ 3) แผนกการวิจัย (Research Division: RD)

3. **สำนักการสนับสนุนระดับมืออาชีพ** (Department of Professional Support: DOPS) แบ่งออกเป็น 3 แผนก ได้แก่ 1) แผนกบริหารเรื่องร้องเรียน (Complaints Management Division: CMD) 2) แผนกบริหารเอกสาร (Documents Management Division: DMD) และ 3) แผนกบริหารทรัพย์สิน (Seized Property Management Division: SPMD)

ACC Organizational Structure, 2016

ภาพที่ 3 โครงสร้างภายในสำนักงานคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต

ที่มา: <https://www.acc.org.bt/sites/default/files/Approved%20ACC%20Structure.pdf>

อำนาจหน้าที่

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต มีดังนี้ (“Functions of the Commission,” 2011)

1. ให้ความรู้แก่สาธารณชนเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริตและประโยชน์ของการขจัดปัญหาการทุจริต และขอความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาคประชาชนในการปราบปรามการทุจริต
2. ตรวจสอบระบบ ขั้นตอนการปฏิบัติของภาครัฐหรือเอกชนเพื่ออำนวยความสะดวกและเพื่อความปลอดภัยในระบบและการทบทวนแนวทางปฏิบัติดังกล่าวที่เหมาะสมเพื่อลดช่องว่างโอกาสในการกระทำการทุจริตคอร์รัปชัน
3. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือบุคคลใด ๆ ที่ร้องขอเกี่ยวกับวิธีการที่อาจมีการทุจริต
4. ให้คำแนะนำแก่หัวหน้าหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนของการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในการปฏิบัติวิธีการหรือระบบที่รองรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติหน้าที่ตามที่เห็นสมควรหรือจำเป็นของคณะกรรมการในการลดหรือขจัดปัญหาการทุจริต
5. ดำเนินการศึกษาและค้นคว้าวิจัยเพื่อศึกษาแนวโน้ม สาเหตุของความรุนแรงหรือผลกระทบจากการทุจริตคอร์รัปชัน
6. รับและพิจารณาข้อร้องเรียนของการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตคอร์รัปชัน
7. ตรวจสอบและตรวจสอบผู้ต้องสงสัยหรือสมรู้ร่วมคิดในการกระทำความผิดเพื่อกระทำการทุจริตคอร์รัปชัน
8. หน้าที่อื่นใดที่คณะกรรมการเห็นว่าจำเป็นสำหรับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน ACC ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2011 (พ.ศ. 2554) โดยกำหนดให้หน่วยงาน ACC มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้ (“Mandate and Powers of the Commission,” 2011)

1. พัฒนา รักษา แก้ไข และตรวจสอบการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ประสานงานด้านนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการต่อต้านการทุจริต
2. เผยแพร่คู่มือคำแนะนำและพัฒนาจรรยาบรรณในการดำเนินงานและให้คำแนะนำแก่สาธารณชนหรือหน่วยงานเอกชน
3. ให้คำแนะนำกับรัฐบาลสำหรับการปฏิรูปกฎหมายในอนาคตตามความจำเป็นเพื่อลดความเสียหาย
4. การยอมรับและการให้สัตยาบันระหว่างประเทศในเรื่องการใช้เครื่องมือในการต่อต้านการทุจริต
5. สืบสวนสอบสวนได้โดยไม่ต้องมีผู้ร้องเรียนและไม่ต้องแจ้งให้บุคคลใด ๆ หรือผู้มีอำนาจทราบ
6. เรียกให้บุคคลหรือหน่วยงานใดส่งเอกสารประกอบข้อมูล พยาน หรือหลักฐานอื่น ๆ
7. สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต รวมทั้งหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นต้องใช้
8. เมื่อพบกรณีเบื้องต้นของการทุจริต สามารถระงับการอนุญาตหรือห้ามบุคคลหรือนิติบุคคลไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือต่างประเทศจากการเข้าร่วมในสัญญาความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐ

9. ยกเลิกคำสั่งได้งาน การนัดหมาย สัญญาการเช่า หรือการทำธุรกรรมตามสัญญาที่มีการทุจริต
10. ร่วมมือและทำงานร่วมกับต่างประเทศ รัฐบาล ภูมิภาคและนานาชาติ สถาบัน หน่วยงาน และองค์กรในการต่อสู้กับการทุจริต
11. ดำเนินการที่จำเป็นเพื่อป้องกันและต่อต้านการทุจริต

การดำเนินงานขององค์กร

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตมียุทธศาสตร์การต่อต้านคอร์รัปชัน โดยได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการป้องกัน การให้ความรู้แก่ประชาชน 2) ด้านการวิเคราะห์ถึงจุดบกพร่องในระบบ ขั้นตอน การปฏิบัติงาน ที่อาจเอื้อให้เกิดการกระทำการทุจริต และ 3) ด้านการปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (วิศรา รัตนสมัย, 2553, น. 24) โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (2549-2558) ACC รับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน จำนวน 1,000 เรื่อง เฉลี่ยปีละ 100 เรื่อง โดยเรื่องร้องเรียนการทุจริตคอร์รัปชันส่วนใหญ่มาจากการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (Local Government) ซึ่งคดีที่ ACC รับมาดำเนินการ มักเป็นคดีเกี่ยวกับการรับสินบน การฉ้อฉล การยกยอก การเบียดบัง การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งคดีเหล่านี้ ACC สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และสามารถส่งเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม จนได้รับการยอมรับว่าทำงานดี มีประสิทธิภาพ ในขณะที่คดีใหญ่ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า คดีนักการเมืองออกโฉนดจัดสรรที่ดินโดยมิชอบให้กับญาติพี่น้อง คนสนิทใกล้ชิดตัวเอง คดีนี้เรียกว่า “Gyelpozhing Land Case” ซึ่งนับเป็นเรื่องใหญ่มากในสังคมของประเศกภูฏานที่เพิ่งเริ่มสร้างระบอบประชาธิปไตย นักการเมืองที่มีส่วนพัวพันเกี่ยวกับคดีนี้มีทั้งระดับตำแหน่งประธานรัฐสภาและรัฐมนตรีว่าการ ซึ่งได้ถูก ACC ชี้มูลส่งขึ้นศาลดำเนินคดี จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้ ACC ประสบความสำเร็จในช่วงเริ่มต้น คือ การวางระบบโครงสร้างการทำงานที่ดี สามารถเอาผิดและดำเนินคดีกับกลุ่ม “ผู้บริหารระดับสูง” ได้ เพื่อทำให้เห็นเป็นแบบอย่างแก่ผู้ที่คิดจะกระทำความผิด

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตมีการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างกัน (MOU) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเพิ่มศักยภาพในการต่อต้านการทุจริต และแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างกัน ตลอดจนเสริมสร้างขีดความสามารถในการพัฒนาบุคลากร เช่น การกำหนดนโยบายการต่อต้านการทุจริต การดำเนินการและองค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะพัฒนาต่อยอดในอนาคตในรูปแบบของการวิจัย การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรม และความร่วมมืออื่นอันจำเป็น (วิศรา รัตนสมัย, 2553, น. 22) นอกจากนี้ยังมีการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างกัน (MOU) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศมาเลเซีย (Malaysian Anti-Corruption Commission: MACC) (โชคสุข กรกิจดิษฐ์, 2560) คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตของประเทศบังกลาเทศ (Anti-Corruption Commission of Bangladesh)

สถาบัน Basel Institute on Governance ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (Basel Institute on Governance: BIG) (“Memorandum of Understanding with International Agencies,” 2016) เป็นต้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต (“Acts/Rules & Regulations,” 2016) และ (“Anti-Corruption Authorities,” 2012)

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรภูฏาน ค.ศ. 2005 (Constitution of Bhutan 2005)
2. พระราชบัญญัติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2011 (Anti-Corruption Act (ACA) of Bhutan 2011)
3. กฎระเบียบเกี่ยวกับประกาศสินทรัพย์ ค.ศ. 2012 (Asset Declaration (AD) rule 2012) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ปี 2017
4. กฎระเบียบเกี่ยวกับผู้ประกอบหน้าที่ทำงาน ค.ศ. 2013 (Debarment rule 2013)
5. กฎระเบียบเกี่ยวกับการให้ของขวัญ ค.ศ. 2012 (Gift rule 2012) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ปี 2017
6. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและอาญา ค.ศ. 2001 (The Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan 2001)
7. ประมวลกฎหมายอาญาแห่งราชอาณาจักรภูฏาน ค.ศ. 2004 (Penal Code of Bhutan 2004)
8. พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีแห่งราชอาณาจักรภูฏาน ค.ศ. 2006 (Audit Act of Bhutan 2006)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ประเทศภูฏานมีหลักคิดในการเตรียมความพร้อมโดยมีการออกแบบโครงสร้างการถ่วงดุลอำนาจ มีระบบตรวจสอบที่เข้มแข็ง และการสร้างจิตสำนึกที่ดีเกี่ยวกับค่านิยมเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ปัจจัยเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อ 10 กว่าปีที่ผ่านมา ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรภูฏาน ค.ศ. 2005 (พ.ศ. 2548) ได้ออกแบบความเป็นประชาธิปไตยที่มีเสาหลักทั้งอำนาจฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ โดยเพิ่มหน่วยงานองค์กรอิสระ (Independent Offices) ขึ้น 4 หน่วยงาน คือ 1) คณะกรรมการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption Commission: ACC) ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริต 2) คณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งภูฏาน (The Election Commission of Bhutan: ECB) ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการจัดการเลือกตั้งให้เที่ยงธรรม 3) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (The Royal Audit Authority: RAA) ทำหน้าที่ตรวจสอบเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐ และ 4) คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (Royal Civil Service Commission: RCSC) มีลักษณะคล้าย ๆ กับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ซึ่งองค์กรอิสระเหล่านี้เปรียบเสมือนเสาค้ำยันระบบการบริหารราชการแผ่นดิน สร้างกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลแบบชัดเจน เพื่อประคับประคองประเทศให้มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง (“เปิดโปงไฟล์หน่วยงานต่อต้านคอร์รัปชันทั่วโลก (ตอนที่ 2) : ACC ภูฏาน,” 2560)

2. ในช่วงแรกของการก่อตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต มีประธาน ACC (ACC Chairperson) คนแรก คือ Ms. Neten Zangmo ซึ่งเป็นสุภาพสตรีที่บุกเบิกงานต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศภูฏาน โดยได้รับมอบหมายให้ดูแลกำกับ ACC ซึ่ง Ms. Neten Zangmo ถูกจัดเป็นผู้หญิงที่มีความแข็งแกร่งแห่งประเทศภูฏาน เนื่องจากท่านไม่เกรงกลัวอิทธิพลผู้ใด โดยทำงานอย่างมุ่งมั่นและตรงไปตรงมา และมีผลงานเด่นที่เป็นเครื่องพิสูจน์ คือ การสร้างสังคมโปร่งใสให้ประเทศภูฏานจนเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ โดยครั้งหนึ่งท่านเคยให้สัมภาษณ์ว่า “ด้วยความที่ภูฏานเป็นประเทศเล็ก ๆ สังคมการทำงานราชการจึงทำให้รู้จักกันหมด แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ ACC อาจจะต้องมาสอบสวนข้าราชการหรือเพื่อนที่เคยเรียนหนังสือมาด้วยกัน นับเป็นเรื่องที่ยากลำบาก (ในแง่ความรู้สึก) แต่ก็เป็นงานที่ท้าทายมาก” Ms. Neten Zangmo ได้รับเกียรติสูงสุดจากราชสำนักภูฏานพระราชทานยศเป็น Dasho ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มอบให้กับผู้สร้างคุณงามความดีในประเทศภูฏาน (“เปิดโปงไฟล์หน่วยงานต่อต้านคอร์รัปชันทั่วโลก (ตอนที่ 2) : ACC ภูฏาน,” 2560)

3. คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตได้พัฒนาและวางยุทธศาสตร์ต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ และทบทวนกฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทุจริตแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 2003 ซึ่งเป็นข้อผูกมัดตามกฎหมายกับนานาชาติ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระดับโลกในการต่อสู้กับการทุจริต เพื่อป้องกันการทุจริตในการบริการสาธารณะ (“Tackling corruption in Bhutan,” 2011)

4. คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตได้พัฒนาและจัดทำระบบการประกาศเกี่ยวกับทรัพย์สินทางออนไลน์สำหรับข้าราชการทุกคนที่ต้องรายงานสินทรัพย์และหนี้สินของตนเป็นประจำทุกปี และวางกฎระเบียบไว้อย่างชัดเจนในการชั่งจูง การยอมรับ และการให้ของขวัญในฐานะที่เป็นรูปแบบของระดับภูมิภาคและระดับโลกที่ได้รับการยอมรับ (“Tackling corruption in Bhutan,” 2011)

5. คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตได้มีการใช้ระบบการประกาศเรื่องสินทรัพย์สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Asset Declaration: AD) เมื่อเริ่มก่อตั้งในปี 2549 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ต่อต้านการทุจริตโดยรวม การประกาศสินทรัพย์สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะต้องรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นวิธีการที่ยืดประเด็นเรื่องจริยธรรมและความซื่อสัตย์ในภาครัฐ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรับผิดชอบและความโปร่งใสในการกำกับดูแล (“Asset Declaration,” 2018) และได้มีการแก้ไขปรับปรุงการประกาศเรื่องสินทรัพย์สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในปี 2551 ปี 2555 และปี 2560 โดยกำหนดในเรื่องความถี่ของการประกาศ เนื้อหาการประกาศ บทบาทและความรับผิดชอบของผู้บริหารและหัวหน้าหน่วยงาน และบทลงโทษ รวมทั้งมีระบบการจัดการ AD ออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อส่งเสริมความไว้วางใจของประชาชน 2) เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และ 3) เพื่อตรวจหาและป้องกันการทุจริต (“Asset Declaration (AD),” 2016)

บทสรุปและข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา

ประเทศภูฏานเป็นประเทศที่มีขนาดเล็ก และมีการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งคล้ายคลึงกับประเทศไทย การที่ประเทศภูฏานเป็นเพียงประเทศเดียวในโลกที่ใช้หลักทฤษฎี “ความสุขมวลรวมประชาชาติ” (Gross National Happiness: GNH) ซึ่งเป็นดัชนีวัดความเจริญของประเทศมาเป็นเวลานาน จนกลายเป็นที่นิยมไปทั่วโลก จะเห็นได้ว่า ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศภูฏานในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีการจัดลำดับคอร์รัปชันอยู่ในลำดับที่ 50 ต้น ๆ ของโลก สืบเนื่องจากพระราชดำรัสของกษัตริย์จิกมี ซิงเจ วานชุก (Jigme Singye Wangchuk) ผู้ริเริ่มแนวคิดเรื่องดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน จึงทำให้คณะกรรมการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption Commission: ACC) ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการภารกิจนี้โดยเฉพาะ

ผู้ศึกษา เห็นว่า ประเทศภูฏานนั้น มีความน่าสนใจในหลักคิดเรื่องการเตรียมความพร้อมไว้ก่อนในทำนอง “กันไว้ดีกว่าแก้” ถึงแม้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศภูฏานเป็นเพียงการทุจริตประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการรับสินบนเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อ “ปราม” ไม่ให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันบานปลายจนยากที่จะควบคุม ดังนั้น หน่วยงานคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption Commission: ACC) ถือเป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้น รวมทั้งเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่อาจลุกลามเป็นวงกว้างในอนาคต เพราะการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นได้เสมอไม่ว่าจะเป็นประเทศขนาดใหญ่หรือประเทศขนาดเล็ก ๆ อย่างประเทศภูฏาน ซึ่งเป็นประเทศที่ได้ชื่อว่า เป็นประเทศที่มีดัชนีความสุขของประชาชนสูงมากก็ตาม

จัดทำโดย

นายโชคสุข กรกิตติชัย

วิทยาการชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

โทร 0 2244 2060 โทรสาร 0 2244 2058

Email : sapagroup01@gmail.com

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมเอเชียใต้. (2561). **ข้อมูลทั่วไป**. สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://sameaf.mfa.go.th/th/country/south-asia/detail.php?ID=6>

ความสุขมวลรวมของภูฏาน. (2549). สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2561 จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=4972

คำนำณ สิทธิสมาน. (10 กรกฎาคม 2554). ภูฏานเรื่องเล่าในบางมุมมอง (ตอนที่ 1). **ผู้จัดการออนไลน์**. สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://mgronline.com/daily/detail/9540000084604>

โชคสุข กรกิตติชัย. (พฤศจิกายน 2560). **มาเลเซียกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต**. สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180104103310.pdf

ประชาชนชาวภูฏาน. (ม.ป.ป.). สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://bhutanonly.com/about-bhutan/people-society-religion/>

เปิดโปงไฟล์หน่วยงานต่อต้านคอร์รัปชันทั่วโลก (ตอนที่ 2) : ACC ภูฏาน. (15 พฤษภาคม 2560). สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://thaipublica.org/2017/05/hesse004-76/>

แผนที่เส้นที่แห่งราชอาณาจักรภูฏาน (Kingdom of Bhutan). (ม.ป.ป.). สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://www.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=131597be17404cf3b92ba78c6c1d8e78>

ราชอาณาจักรภูฏาน (Kingdom of Bhutan). (2561). สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://sameaf.mfa.go.th/FactSheet%20Th/South%20Asia/Bhutan%20factsheet%20Feb%202016.pdf>

วิศรา รัตนสมัย. (ตุลาคม-ธันวาคม 2553). ป.ป.ช. ขยายเครือข่ายพัฒนาศักยภาพงานต่อต้านการทุจริตกับคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งประเทศไทย. **สุจริตสาร**, 11(37), 22-26.

ศาลยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรภูฏาน. (ม.ป.ป.). สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://www.supremecourt.or.th/file/criminal/new%202.pdf>

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน). (2557). **ราชอาณาจักรภูฏาน Kingdom of Bhutan**. สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://www.neda.or.th/home/en/downloadfile.php?path=uploads/news/&file...>

ภาษาต่างประเทศ

- About ACC.** (2016). Retrieved December 4, 2018 from <https://www.acc.org.bt/?q=node/1655>
- ACC STAFFING PATTERN & STAFF STRENGTH.** (2018). Retrieved December 3, 2018 from <https://www.acc.org.bt/sites/default/files/accstaffinglatest.pdf>
- Acts/Rules & Regulations.** (2016). Retrieved December 4, 2018 from <https://www.acc.org.bt/?q=node/1644>
- Annual Report 2017.** (2017). Retrieved December 4, 2018 from https://www.acc.org.bt/sites/default/files/2017AnnualReport_Eng.pdf
- Anti-Corruption Authorities. (2012). **Profiles: Bhutan.** Retrieved December 4, 2018 from <https://www.aauthorities.org/country/bt>
- ASIA BRIEF BHUTAN: WE CAN WIN THE FIGHT AGAINST CORRUPTION.** (2016) Retrieved December 4, 2018 from https://www.eda.admin.ch/dam/deza/en/documents/publikationen/briefing-papers/Asia-Brief-3-2016-Bhutan-Korruptionsbekaempfung_EN.pdf
- Asset Declaration.** (2018). Retrieved December 4, 2018 from <https://www.acc.org.bt/sites/default/files/ADNote2018.pdf>
- Asset Declaration (AD).** (2016). Retrieved December 4, 2018 from <https://www.acc.org.bt/?q=node/1658>
- Bhutan Population (Live).** (2019). Retrieved January 3, 2019 from <http://www.worldometers.info/world-population/bhutan-population/>
- Bhutan's Parliament.** (2018). Retrieved November 30, 2018 from <http://gov.bt/bhutans-parliament/>
- Contact Us.** (2016). Retrieved December 3, 2018 from <https://www.acc.org.bt/?q=node/1441>
- Functions of the Commission.** (2011). Retrieved December 3, 2018 from https://www.acc.org.bt/sites/default/files/ACA%202011_1.pdf
- Mandate and Powers of the Commission.** (2011). Retrieved December 3, 2018 from https://www.acc.org.bt/sites/default/files/ACA%202011_1.pdf
- Memorandum of Understanding with International Agencies.** (2016). Retrieved December 3, 2018 from <https://www.acc.org.bt/?q=node/1027>
- Structure of the Royal Court of Justice.** (2016). Retrieved November 30, 2018 from http://www.judiciary.gov.bt/index.php/Welcome/get_pages?id=22 &cat=5
- Tackling corruption in Bhutan.** (2011, Dec 9). Retrieved November 30, 2018 from <http://www.undp.org/content/undp/en/home/presscenter/articles/2011/12/09/tackling-corruption-in-bhutan.html>

ภาพอ้างอิง

ตราสัญลักษณ์ของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://www.acc.org.bt/>
สำนักงานใหญ่ของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://www.bbs.bt/news/?p=84944>

โครงสร้างภายในสำนักงานคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://www.acc.org.bt/sites/default/files/Approved%20ACC%20Structure.pdf>